

ভাৰ্জানুপ - কেন্দ্ৰীয় পাট এৰং সহযোগী তন্তু অনুসন্ধান সংস্থা, ব্যাৰাকপুৰ
তন্তুজাতীয় ফসল বিষয়ক কৃষি-পৰামৰ্শ - জুন ২০২৬
পাট, মেস্তা, ৰেমি, সিসাল ও শণ পাট

Bangla Version

- **পশ্চিমবঙ্গ, বিহাৰ, আসাম, ওড়িশা এৰং উত্তৰ প্ৰদেশৰ আবহাওয়ার অবস্থা**
 - জুন মাসে পূৰ্ব এৰং উত্তৰ-পূৰ্ব ভাৰত জুড়ে দক্ষিণ-পশ্চিম মৌসুমী বায়ুৰ অগ্ৰসৰ হওয়ার সম্ভাবনা রয়েছে।
 - পশ্চিমবঙ্গ, আসাম এৰং ওড়িশায় মাঝাৰি থেকে ভারী বৃষ্টিপাতের সম্ভাবনা রয়েছে।
 - উচ্চ আৰ্দ্ৰতা (৭৫-৯০%) এৰং তাপমাত্ৰা ২৮-৩৬° সেলসিয়াস থাকার সম্ভাবনা রয়েছে।
 - নিচু এলাকাগুলিতে সাময়িক জল জমে যেতে পারে; যথাযথ নিষ্কাশন ব্যবস্থা নিশ্চিত কৰুন।
- **মাটির স্বাস্থ্য পৰ্যবেক্ষণ**
 - নিয়মিত মাটির আৰ্দ্ৰতা এৰং জল নিষ্কাশন ব্যবস্থা পৰ্যবেক্ষণ কৰুন।
 - লিচিং বা চুইয়ে যাওয়ার মাধ্যমে পুষ্টিৰ অপচয় কমাতে সার বিভক্ত মাত্ৰায় প্ৰয়োগ কৰুন।
 - ভাৰী বৰ্ষাৰ আগে সার প্ৰয়োগ পৰিহাৰ কৰুন।
 - মাটির জৈব কাৰ্বনের পৰিমাণ বাড়াতে গোবৰ সার/কম্পোষ্ট এৰং ফসলের অবশিষ্টাংশ মাটির সাথে মেশান।
 - মাটি পৰীক্ষাৰ ফলাফলের উপৰ ভিত্তি কৰে আসাম ও ওড়িশাৰ অম্লীয় মাটিতে চুন প্ৰয়োগ কৰুন।
 - পুষ্টিৰ অভাবজনিত লক্ষণ পৰ্যবেক্ষণ কৰুন এৰং অবিলম্বে প্ৰতিকারমূলক ব্যবস্থা গ্ৰহণ কৰুন।
- **ফসল ব্যবস্থাপনা**
 - **পাট**
 - গাছের সঠিক সংখ্যা বজায় রাখাৰ জন্য চাৰা পাতলা কৰুন।
 - ক্ৰিজাফ নেল উইডাৰ / জুট উইডাৰ নামক আগাছা নিড়ানি যন্ত্ৰ ব্যবহাৰ কৰে পাট ক্ষেতের আগাছা পৰিষ্কাৰ কৰুন।
 - বৃষ্টিৰ পৰ নাইট্ৰোজেন সার প্ৰয়োগ কৰুন।
 - ২৪-৪৮ ঘণ্টাৰ বেশি সময় ধৰে জল জমে থাকা বন্ধ কৰুন।
 - পাটের কাণ্ড পচা, হলুদ মাকড়, অ্যানথ্রাকনোজ, লোমশ শুল্কোপোকা এৰং ঘোড়া পোকা জাতীয় রোগপোকা পৰ্যবেক্ষণ কৰুন।
 - ক্ষেতে আলোক ফাঁদ লাগান এৰং সমন্বিত কীট ব্যবস্থাপনা পদ্ধতি অনুসৰণ কৰুন।
 - **মেস্তা**
 - পৰ্যাপ্ত মাটির আৰ্দ্ৰতায়ুক্ত বৃষ্টি-নিৰ্ভৰ উঁচু জমিতে বীজ বপন অব্যাহত রাখুন।
 - সুপাৰিশ অনুসারে চাৰাদের মধ্যে সঠিক দূৰত্ব এৰং জল নিষ্কাশন ব্যবস্থা বজায় রাখুন।
 - সময়মতো আন্তঃফসল পৰিচৰ্যা ও আগাছা দমন কৰুন।
 - পাতাৰ দাগ রোগ, কাণ্ড পচা রোগ এৰং রস শোষণকাৰী পোকাৰ আক্ৰমণ পৰ্যবেক্ষণ কৰুন।
 - **ৰেমি**
 - মুকুল বের হওয়ার পৰ / ফসল কাটাৰ পৰ নাইট্ৰোজেন বিভক্ত মাত্ৰায় প্ৰয়োগ কৰুন।
 - জমি আগাছামুক্ত রাখুন।
 - উন্নত মানের তন্তুৰ জন্য সময়মতো পৰিপক্ক কাণ্ড কাটুন।
 - একটানা বৃষ্টিৰ সময় কাৰ্যকৰ জল নিকাশী ব্যবস্থা নিশ্চিত কৰুন।
 - পাতা ঝলসা রোগ, শিকড় পচা রোগ এৰং দয়ে পোকাৰ প্ৰাদুৰ্ভাব পৰ্যবেক্ষণ কৰুন।
 - **সিসাল**
 - গাছের চাৰপাশ থেকে নিয়মিত আগাছা পৰিষ্কাৰ কৰুন।
 - প্ৰাথমিক ও মাধ্যমিক নাৰ্গাৰি আগাছামুক্ত রাখুন।
 - শিকড়ের চাৰপাশে জৈব সার প্ৰয়োগ কৰুন।
 - ভাৰী বৰ্ষাৰ সময় জল নিষ্কাশন ব্যবস্থা নিশ্চিত কৰুন।
 - রোগাক্ৰান্ত ও শুকনো পাতা দ্ৰুত সৰিয়ে ফেলুন।
 - **শণ**
 - বৃষ্টি-নিৰ্ভৰ জমিতে বীজ বপনের সঠিক সময় এসে গেছে।
 - ৰাইজোবিয়াম দ্বাৰা শোধান কৰে প্ৰত্যয়িত (সার্টিফায়েড) বীজ ব্যবহাৰ কৰুন।
 - চাৰা পাতলা কৰুন এৰং আগাম আগাছা পৰিষ্কাৰ কৰুন।
 - খৰা থাকলে সেচ দিন।
 - শুল্কোপোকা, কাণ্ড ছিদ্রকাৰী পোকা এৰং নেতিয়ে পড়া (উইল্ট) রোগের প্ৰকোপ পৰ্যবেক্ষণ কৰুন।
 - ভাৰী বৰ্ষাৰ সময় জল নিষ্কাশন ব্যবস্থা নিশ্চিত কৰুন।
- **সেচ ও জল নিষ্কাশন ব্যবস্থাপনা**
 - নিয়মিত বৰ্ষাৰ সময় সাধাৰণত সেচের প্ৰয়োজন হয় না।
 - ভাৰী বৃষ্টিপাতের পৰ অবিলম্বে অতিৰিক্ত জল নিষ্কাশন কৰুন।
 - ক্ষেতের বাঁধ ও নিষ্কাশন নালা মজবুত কৰুন।
- **কীটপতঙ্গ ও রোগ পৰ্যবেক্ষণ**
 - বৃষ্টিপাতের পৰ সপ্তাহে দুইবাৰ ক্ষেত পৰিদৰ্শন কৰুন।
 - যথেষ্টভাবে কীটনাশক প্ৰয়োগ বন্ধ কৰুন।
 - পোকামাকড় পৰ্যবেক্ষণের জন্য ফেৰোমন / আলোক ফাঁদ ব্যবহাৰ কৰুন।
 - ক্ষেত থেকে রোগাক্ৰান্ত গাছ ও ফসলের অবশিষ্টাংশ অপসাৰণ কৰুন।